

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres: 19.11. 2008.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Saslušanje svedoka Ilije Kresojevića

Na dan napada na Lovas bio je sa roditeljima u podrumu svoje porodične kuće u Lovasu. Kada je, nakon tri dana, izašao iz podruma video je da gore kuće njegovih komšija Antuna Jovanovića i Ilije Bakete, ali i kuće nekih drugih Hrvata. Čuo je da su u napadu i nakon toga srpski vojnici ubili veći broj meštana Hrvata.

Ispitivanje od strane predsednice veća

Nakon napada na Lovas osnovana je Teritorijalna odbrana (TO) Lovasa i organizovano je držanje straža oko sela. U stanici policije ili Mesne zajednice zadužio je poluautomatsku pušku i učestvovao u držanju straže. Nalog za držanje straže dobio je od optuženog Ljubana Devetaka, koji je bio direktor Zemljoradničke zadruge. Optuženi Milan Radojčić bio je komandant TO, a optuženi Milan Devčić komandir policije. Optuženi Željko Krnjajić bio je ranjen i neko vreme je proveo na lečenju.

Noću 17. na 18.11.1991. godine sa Milanom Rendulićem, bio je na straži, a sutradan ujutru kod njih je došao Mirko Rudić i rekao im da treba da odu do zgrade policije. Tamo su u jednoj od kancelarija zatekli optuženog Ljubana Devetaka koji im je naredio da odu ispred *Zadruga* i da odatle idu u pretres voćnjaka i vingrada. Iz dvorišta *Zadruga* izašlo je oko 50 Hrvata meštana Lovasa. Oni su bili pod stražom dobrovoljaca iz Srbije, kojih je bilo oko 30. Hrvati civili su razvrstani u dve kolone, a sa njihove leve i desne strane razvrstali su se naoružani dobrovoljci. Sa Milanom Rendulićem, pridružio se dobrovoljcima. Bili su veoma zbunjeni, uplašeni i nisu smeli da komuniciraju ni sa kim iz kolone. Mislio je da idu u pretres voćnjaka. Kada je kolona stigla do nekih vinograda i voćnjaka, Milan Rendulić je rekao da skrenu levo, a neko od dobrovoljaca je rekao da ne skreću, već da nastave pravo i onda skrenu desno u parcelu sa detelinom. Neko od dobrovoljaca je meštanima Hrvatima naredio da se rešire, da se uhvate za ruke i da nogama razgrću detelinu. Grupa dobrovoljaca, među njima i on, ostali su na putu, na početku deteline i niko od njih nije ušao u tu detelinu i za to vreme su neki meštanima Hrvatima komandovali da nastave da se kreću dalje kroz detelinu. Nakon 20-30 metara meštanin Ivan Kraljević skočio je na minu, došlo je do eksplozije, nakon čega su dobrovoljci pucali u pravcu Hrvata, kada su mnogi od njih ubijeni i ranjeni. Dok se to dešavalo, putem iz pravca Tovarnika, naišlo je neko vojno vozilo iz kojeg je izašao neki pukovnik koji je, dobrovoljcima naredio da prestanu da zlostavljaju Hrvate. Nakon što je pucnjava prestala, oko 15 preživelih meštana, po komandama i uputstvima, koja su im davali dobrovoljci, razminirali su neeksplozivne mine i iz deteline izneli ranjene, dok su tela mrtvih ostala na minskom polju.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Vojska je u Lovas došla nešto nakon napada i bila je smeštena u Lovačkom domu i privatnim kućama. Rad meštana Lovasa na branju kukuruza i ostale radove, organizovao optuženi Ljuban Devetak kao direktor *Zemljoradničke zadruge*. Pušku je dobio u centru sela u zgradi u kojoj je kasnije bila stanica policije. Za izlazak iz sela Hrvati su dobijali propusnice u privatnoj kući u centru sela. Napuštene hrvatske kuće u Lovasu, kasnije su dodeljivane Srbima izbeglim iz dugih

delova Hrvatske, a na tome je bio angažovan tadašnji predsednik Mesne zajednice Đuro Prodanović.

Pitanja branilaca okrivljenih

Tenkove na važnijim mestima, raskrsnicama u selu, primetio je tek nekoliko dana nakon izlaska iz podruma. Vojna policija se nalazila u Lovasu novembra 1991. godine. Nije znao zašto se pridružuje koloni dobrovoljaca koja je meštane Hrvate vodila prema detelini sa minama, samo je postupao onako kako mu je naređeno. Milan Rendulić je rekao da kolona ide levo iz razloga jer su se tamo nalazili voćnjaci i vinogradi gde ih je prethodno uputio optuženi Ljuban Devetak.

Pitanja okrivljenih

Nije mu poznato da je stotinak mladih Hrvata, meštana sela Lovas, bilo na obuci Zbora narodne garde u objektu Omladinske radne akcije na putu Tovarnik-Vukovar. Pre napada na Lovas nije bio ubijen, niti povređen, ni jedan Srbin u Lovasu.

Suočenje između svedoka i optuženog Ljubana Devetaka

Tokom suočenja sa optuženim Ljubanom Devetekom, svedok je potvrdio da je taj optuženi, u kancelariji zgrade policije, njemu i Milanu Renduliću rekao *idete u pretres voćnjaka i vinograda*, a kada mu je svedok odgovorio da mu je nepoznat teren, optuženi Devetak uzvratio *Ti si u pratnji, on poznaje*.